

Porvazníková Lenka, Luxusný šperk „velkomoravského“ štýlu: chronológia a distribúcia prestížnych predmetov v rane stredovekej spoločnosti

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Lenky Porvazníkové řeší několik důležitých témat spojených s fenoménem luxusního šperku velkomoravského stylu. První okruh otázek se vztahuje k typologii, produkčním centřům, případně distribučním mechanismům a zprostředkovaně také k chronologii ozdob, druhá část pak sleduje distribuci šperků v hrobech různých věkových kategorií.

Na počátku autorka podává detailní přehled typologie velkomoravského šperku, přičemž vychází především z členění B. Dostála, reflektuje ale samozřejmě také novější studie H. Chorvátové a Š. Ungermana. Zdůvodňuje zde také svůj deskripční systém, užívaný při vlastních analýzách a překládá jisté obtíže při přiřazování konkrétních exemplářů k jednotlivým typům a podtypům. Kapitola dokládá velmi dobré obeznámení s tématem.

Základním předpokladem pro příslušné analýzy bylo vytvoření obsáhlého katalogu čítajícího dohromady 1338 šperků z hlavních pohřebišť na území Moravy a Čech (příloha). Tato práce si vyžádala dlouhodobou systematickou práci a představuje databázi, kterou bude možné využít pro další analýzy.

Na jejím základě se autorka snaží v druhé části diskriminovat typy šperků s omezeným rozsahem výskytu na jednu lokalitu, resp. na jednu oblast. Vstupuje tak do diskuse o původu a datování velkomoravského typu šperku v Čechách. Důležitým závěrem je absence sloupečkovitých a lunicovitých náušnic na území Čech. Zajímavé ovšem je, že se zde vyskytují typy gombíků, které bývají se zmíněnými typy nalézány na Moravě. Pro plné pochopení bude třeba zpracovat kompletní kolekci velkomoravského šperku v Čechách i na Moravě. Více pozornosti bude třeba také v budoucnu věnovat teorii distribučních mechanismů.

Další oblastí zájmu autorky bylo sledování vazby šperků na různé věkové skupiny. Na základě statistického vyhodnocení pohřbů, u nichž jsou k dispozici antropologická určení, dospívá k závěru, že největší množství šperků doprovází ženy ve věkové skupině adaltus I (20-29 let), které následují nedospělé dívky. Pokud ale vezmeme v potaz složitou diskusi o spolehlivosti tradičního antropologického určování věku, bylo by vhodné také graficky vyjádřit jen dvě kontrastní kategorie děti vs. dospělí.

Práce L. Porvazníkové podle mého názoru zcela naplnila zadání a v některých ohledech dokonce převyšuje nároky kladené na bakalářskou práci. Navrhuji ji proto ohodnotit známkou „výborně“.

V Praze 8. 6. 2020

PhDr. Ivo Štefan, Ph.D.